

Beleidsplan 2022-2024
PG Kantens-Stitswerd-Rottum

Inleiding

De Protestantse gemeente Kantens-Stitswerd-Rottum is een kleine maar hechte geloofsgemeenschap op het Hogeland van Groningen. In de gemeente komen verschillende mensen samen rondom Woord en sacramenten, vieren en dienen.

In 2020-2021 bracht het coronavirus noodgedwongen de kerk naar de mensen, omdat de mensen niet naar de kerk konden. Die beweging willen we vasthouden, om er in de komende jaren te zijn voor elkaar en voor de drie dorpen. Bij het schrijven van het beleidsplan (najaar 2021) is het nog niet duidelijk hoeveel invloed corona gaat hebben op de komende jaren en in hoeverre het mogelijk is om eerdere activiteiten en bijzondere diensten weer op te starten. De kerkenraad gaat uit van het beste en past het praktisch beleid aan op wat mogelijk is, en gewenst door de gemeente.

Visie

We willen een levende gemeente zijn die steunt op het fundament van Christus. Onze kerk, het huis van God, staat midden in het dorp. Iedereen is welkom, en iedereen is nodig. De kracht van een dorpsgemeenschap is dat je ook andere groepen dan je eigen tegenkomt in de kerk.

Kerkdiensten/vieringen

De kerkdiensten staan centraal in onze geloofsbeleving als gemeenschap. Op de meeste zondagen is er een dienst in de Antoniuskerk in Kantens. Twee keer per jaar, op de derde zondag van Advent en met Hemelvaart, is er dienst in de Georgiuskerk in Stitswerd. In de zomer zijn wij vier keer te gast bij de Protestantse gemeente Westeremden in de Boazkerk, en de kerkangers van Westeremden ook vier keer bij ons.

We volgen de kerkelijke seizoenen, tot uitdrukking gebracht in het gebruik van antependia, Advents- en Veertigdagentijd, de Stille Weekvespers, Pasen, Hemelvaart, startzondag, Dankdag, Eeuwigheidszondag, Kerstnacht en Kerst.

De predikant gaat minstens een keer in de maand voor, in ieder geval als wij het Heilig Avondmaal vieren, vijf à zes keer in het jaar. In de andere diensten gaan gastpredikanten voor, of ze worden voorbereid door de predikant maar uitgevoerd door de kerkenraad. Na de dienst drinken we vaak gezamenlijk koffie in gebouw Salem, een gewaardeerd moment om elkaar te ontmoeten.

Enkele keren in het jaar houden we bijzondere diensten met een alternatieve liturgie: de Reformatievesper op de laatste zondag van oktober, samen met de andere kerken in het dorp, de Taizévieringen op zondagavonden in de winter, de kerstnachtdienst, en de Grunneger Dainst. We gaan in gesprek met de gemeente om te vragen aan welke bijzondere diensten behoefte is. Deze diensten bieden de mogelijkheid om mensen aan te spreken die zich niet of minder aangesproken door de reguliere eredienst.

Het kerkgebouw

De Antoniuskerk is een monumentale kerk, en een monument moet gebruikt worden. De kerk staat centraal in het dorp en de Kantsters zijn eraan gehecht. Bovendien heeft de kerk een prachtig orgel. We willen daar meer en vaker gebruik van maken door regelmatig concerten, groot en klein, te organiseren. We streven naar tweemaandelijks inloopconcerten waarbij de deur openstaat; dit geeft meer verbinding met het dorp. Het is belangrijk dat de deur van de kerk sowieso vaker open is, voor wie binnen wil kijken of een moment van bezinning nodig heeft.

Meer dan kerkangers

De gemeente is er niet alleen maar voor de regelmatige kerkangers, en zelfs niet alleen voor gemeenteleden. We willen er zijn voor wie in de kerk komt maar ook voor wie niet komt. Het gaat niet om de aantallen die 's zondags in de kerk zitten. Maar: dan moeten we wel zichtbaar aanwezig zijn in het dorp. Dit is de reden dat we graag het kerkgebouw vaker open willen hebben, maar ook de reden dat de diaconie koffiedrinken op woensdag

organiseert, waarbij iedereen welkom is (en waarbij in de praktijk ook zeker niet-gemeenteleden komen).

We willen onderzoeken welke opties er zijn voor de uitzending van de kerkdiensten, bijvoorbeeld Kerkomroep of Kerkdienstgemist. Dit zou een mooie oplossing kunnen zijn voor mensen die ver weg of ziek zijn. We vragen de gemeente of hier behoefte aan is en de kerkenraad zoekt uit hoeveel de verschillende opties kosten.

Nieuwe kerkgangers worden verwelkomd in de dienst en bij de koffie, maar niet onder druk gezet.

Samenwerken met de kerken in het dorp

De kerkenraden van de drie Kantster kerken vergaderen eenmaal per jaar gezamenlijk om goed contact te houden en elkaar waar mogelijk te ondersteunen. Driemaal per jaar organiseren we een gezamenlijk koffiedrinken waarbij gemeenteleden van de Protestantse gemeente, de Christelijk gereformeerde kerk en de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt elkaar kunnen ontmoeten, elke keer in een andere kerk.

Kerstnacht

Een bijzondere samenwerking tussen de drie kerken is de kerstnachtdienst. Al een aantal jaar wordt die dienst georganiseerd door een commissie uit de drie gemeentes. In 2020 zijn vergevorderde plannen gemaakt voor een corona-proof alternatief, namelijk een wandeling van kerk naar kerk. De kerstnachtwandeling kon op het laatste moment niet doorgaan, maar de bedoeling is om dit jaarlijks te organiseren (mogelijk in verschillende vormen). De samenwerking tussen de gemeentes is erg positief.

Paas- en kerstgroet

Een initiatief dat ontstaan is tijdens de coronaperiode is dat van de paas- en kerstgroeten. Op Witte Donderdag en op kerstavond brachten leden van de kerkenraad een witte bloem dan wel een waxinelichtje langs bij elk gemeentelid (en betrokken niet-leden), met daaraan een tekst en eventueel een uitnodiging voor de kerkdienst. Dit gebaar werd erg gewaardeerd. We willen ook na corona jaarlijks kerst- en paasgroeten uit te delen. Door de kerst- en paasgroeten komt de kerk naar de mensen toe en leert ze kennen.

Pioniersplek: Horen op het Hogeland - Oefeningen in spiritualiteit in Groninger context

In onze tijd, waarin veel mensen materialistisch leven en de band met kerk en geloof vaak kwijt zijn, is veel vraag naar spiritualiteit. Hoe kan een mens weer verdieping in zijn bestaan brengen? Waar kan een mens geestelijk voedsel vinden? Deze pioniersplek wil de psalmen toegankelijk maken door die te lezen, te overdenken en te zingen, op allerlei verschillende manieren.

De predikant heeft het initiatief genomen om hierover na te denken. Zijn idee is de pioniersplek *Horen op het Hogeland*, die de psalmen toegankelijk wil maken door die te lezen, te overdenken en te zingen, op allerlei verschillende manieren. Zo is de gemeente ook gericht op de wereld buiten de eigen gemeente: het dorp, het Hogeland en Groningen.

Centraal op deze pioniersplek staat het regelmatig luisteren naar de psalmen. Door de eeuwen heen hebben christenen ontdekt dat zij in de psalmen alle aspecten van het leven tegenkomen: vragen en klagen, bidden en danken, zegenen en (ver)vloeken, geloof en twijfel, wanhoop en vertrouwen. Om die reden wil baden en bidden kloosterlingen in één week alle 150 psalmen. Om dezelfde reden zag de hervormer Johannes Calvijn in de psalmen dé wegwijzer in hoe een christen om de relatie met God vorm te geven. En waar kan dat beter dan in Groningen? Het Hogeland heeft veel kloosters gekend. De herinnering daaraan vinden we in kerken, plaatsen, paden en namen. De psalmen hebben op het Hogeland overal geklonken. In onze drie kerkgebouwen kunnen we de psalmen weer laten horen en hun betekenis voor ieder van ons op het spoor komen.

Het plan, in de komende tijd uit te werken door de predikant, is om drie of vier keer per jaar een 'kloosterdag' te houden en als 'kloosterlingen' op verschillende tijden een psalm te lezen, overdenken en zingen, afgewisseld met lopen van de ene plek naar de andere en met een goede maaltijd.

Samenwerken in een cluster

We vormen een cluster, dat valt onder de Classis Groningen-Drenthe, samen met de Protestantse gemeente Westeremden, de Protestantse gemeente Middelstum en de Hervormde gemeente Huizinge. De samenwerking krijgt op dit moment vooral vorm door de gezamenlijke zomerdiensten met Westeremden, maar in de komende jaren willen we de samenwerking met andere gemeentes uitbreiden en verdiepen. Zo kunnen we elkaar ondersteunen waar nodig en breder kijken dan alleen de eigen dorpen. We houden hierover steeds contact met de gemeente door middel van gemeenteavonden en berichtgeving in het Kerkjournaal.

Pastoraat

Pastoraat is kortweg gezegd: omzien naar elkaar. Maar pastoraat is ook God ter sprake brengen. Het is een link zoeken tussen geloof en het alledaagse leven. Ieder gemeentelid heeft daarin zijn plaats en zijn gaven, die hij kan gebruiken voor de ander. Pastoraat is onderdeel van de geloofsgemeenschap en het wil ook een bijdrage leveren aan de opbouw van de geloofsgemeenschap.

Een belangrijk onderdeel van het werk van de predikant is pastorale zorg aan gemeenteleden. Het contact onderhouden, met name met gemeenteleden die niet naar de kerk komen, is van groot belang. Hij wordt daarbij ondersteund door de ouderlingen. De ouderling van dienst brengt elke zondag de bloemen. Iedere ouderling heeft een eigen wijk en onderhoudt contact met de gemeenteleden die daar wonen. Ze zijn bereikbaar voor pastorale gesprekken – hun contactgegevens komen op de website of in het Kerkjournaal te staan. In de afgelopen jaren is er nauwelijks bezoekwerk geweest, maar tijdens de coronacrisis bleek ten eerste dat er nauwelijks contact is met gemeenteleden die geen regelmatige kerkgangers zijn, en ten tweede dat gemeenteleden het wel erg waarderen als de kerk ze benadert. We onderzoeken of het mogelijk is om weer bezoekmedewerkers aan te stellen, zodat het bezoekwerk niet allemaal terechtkomt op de ouderlingen.

Predikant

De predikant heeft nog meer taken naast het verzorgen van diensten en pastoraat. Hij houdt zich bezig met vorming en toerusting van kerkenraad en gemeente, hij is lid van de kerkenraad, onderhoudt contact met andere predikanten in de omgeving, en verdiept zich in de mogelijke pioniersplek.

Vorming en toerusting en jeugdwerk

Voor corona werden in de winter thema-avonden georganiseerd in Kantens, Huizinge en Middelstum. Kantens was hier erg actief in, de andere gemeenten in mindere mate. We hopen deze avonden op te starten na corona in samenwerking met Westeremden en wellicht maken we ook de andere gemeenten enthousiast. In 2022 willen we een jongerengespreksgroep beginnen, liefst samen met Westeremden en/of de andere gemeenten in het cluster.

Op dit moment is er geen kindernevendienst, en er zijn zelden kinderen in de dienst zijn. De mogelijkheid tot oppas voor de kleinsten moet er zijn, want daar is vraag naar.

Vrouwenvereniging

Als bloeiende vereniging neemt Vrouwenvereniging Monica voor velen een bijzondere plaats in binnen het kerkelijk verenigingsleven.

Diaconie

Visie

De diaconie heeft een ondersteunende rol in de gemeente en verleent hulp en bijstand daar waar dat nodig is – binnen en buiten de gemeente. De diaconie wil vindbaar en actief in de drie dorpen zijn. We willen de gemeente betrekken bij de collectiedoelen en activiteiten en bijzondere aandacht hebben voor wat er speelt in de regio. Daartoe houden we de ogen en oren open en leggen we contact met andere instanties in de omgeving.

Collectes

Vanaf 2022 zijn er meer collectes voor diaconale doelen bestemd. De diaconie kiest, naast de doelen die worden aangereikt door Kerk in Actie van de PKN, voor doelen die speciaal van belang zijn voor het Hogeland en Groningen. Dit zowel om een positieve kracht in de regio te zijn als om aan te sluiten bij de beleving van gemeenteleden. De diakenen geven toelichting op de collectiedoelen in het kerkblad en zo mogelijk ook op andere manieren. Waar mogelijk laten we de gemeenteleden meedenken over de collectiedoelen.

Vindbaarheid

De diaconie moet benaderbaar zijn, dat betekent dat mensen moeten weten dat de diaconie er is om waar nodig te helpen en dat contactgegevens goed te vinden zijn. Namen en contactgegevens moeten daarom duidelijk op de website en in het kerkblad staan. De diaconie wil kennismaken met andere diaconieën en maatschappelijke organisaties in de buurt, zodat we over en weer naar elkaar kunnen doorverwijzen.

Koffie en samen eten

Elke tweede woensdag van de maand organiseert de diaconie samen met vrijwilligers een koffieochtend in Salem, waarop iedereen in het dorp welkom is. Daarnaast wordt in de

winter een aantal maal 'samen eten' georganiseerd, waarbij deelnemers voor elkaar koken rond een thema. Verbinding en het tegengaan van eenzaamheid is namelijk een belangrijk doel van de diaconie.

Dankdag

Jaarlijks organiseert de diaconie op de zondag na Dankdag voor Gewas en Arbeid een inzameling voor Voedselbank Het Hogeland in Winsum. Kerkgangers nemen dan houdbare boodschappen mee en de diaconie zorgt dat de boodschappen bij de voedselbank komen. De diaconie steunt de voedselbank ook met een maandelijks gift, die is opgehoogd in coronatijd omdat steeds meer mensen afhankelijk zijn van de voedselbank. In de komende jaren houden we het opgehoogde bedrag aan, omdat we met het geld waarover de diaconie beschikt graag de regio versterken.

Taken

Tijdens elke eredienst is een diaken aanwezig en verzorgt de inzameling van de gaven. De diakenen bereiden ook de avondmaalsviering voor. De diaconie verleent bijstand aan wie dat nodig heeft of verwijst door naar een andere instantie, inventariseert de steunaanvragen die worden toegezonden en maken eventueel een gift over. Bij rouw- en trouwdiensten is er indien gewenst een diaken aanwezig.

Vergadering

De diaconie vergadert enkele malen per jaar, maar niet volgens een vaste structuur. Daarnaast wonen de diakenen de kerkenraadsvergadering bij. De financiële administratie van de diaconie wordt gedaan door een gemeentelid dat geen zitting heeft in het college van diakenen.

Vacature

Het college van diakenen bestaat uit minstens twee diakenen. Voor een groot deel van 2021 was er maar één diaken, maar in januari 2022 wordt een nieuwe diaken bevestigd die tijdelijk dienst wil doen. De diaconie heeft daarnaast nog een vacature.

Het college van kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters is ondersteunend en faciliterend met betrekking tot het beleid van de kerkenraad. De kerkrentmeesters zijn verantwoordelijk voor de financiën en beheer van gebouwen en landerijen in de gemeente. Dat zijn de Antoniuskerk in Kantens met begraafplaats, Salem, en landbouwgrond die verpacht wordt aan boeren. Het financiële beleid van de afgelopen jaren wordt grotendeels in dezelfde lijn voortgezet. In dit beleidsplan staat op hoofdlijnen beschreven hoe dit wordt vormgegeven.

Begraafplaats

De begraafplaats van Kantens is sinds het eind van de negentiende eeuw gesloten. De kerkenraad wil deze begraafplaats graag weer openen. Daarvoor zoeken we uit of er nog nazaten zijn van graven met eeuwigdurend onderhoud, wordt een aparte administratie opgezet en een reglement opgesteld.

Onderhoud Antoniuskerk

In het voorjaar van 2022 vindt er klein onderhoud aan de toren plaats. Er zijn voor de komende jaren geen plannen voor groot onderhoud.

Onderhoud Salem

Gebouw Salem moet worden versterkt vanwege de aardbevingen in Groningen door de gaswinning. In 2022 geeft het Centrum Veilig Wonen een herbeoordeling, waarbij waarschijnlijk wordt aangegeven dat de kap, vloeren en zolders aangepast moeten worden maar niet de muren. Het werk wordt vergoed door de NAM voor zover het binnen de beoordeling valt en de gemeente ontvangt ook een vergoeding voor bijkomende kosten zoals opslag van meubilair, een tijdelijk ander toilet, etc.

Fonds pioniersplek

We denken na over het bekostigen van de pioniersplek, die in ieder geval de eerste twee jaar niet door de PKN gefinancierd kan worden. De kerkrentmeesters stellen hiervoor een plan op.

Financiële positie/beleid

De kerkrentmeesters houden de financiën scherp in de gaten en willen ook mogelijk toekomstige tekorten terugdringen. De kerk is geen commerciële organisatie. Het streep punt is dan ook de nullijn.

De Protestantse Gemeente heeft de volgende onroerende goederen in bezit:

- Antoniuskerk (hypotheekvrij)
- Salem
- Enkele percelen verpachte grond

Het College van Kerkrentmeesters heeft de mogelijkheid om eenmalige grote investeringen te doen. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van:

- Eigen vermogen
- Geld dat vrijkomt bij de verkoop van eigendommen
- Leningen of schenkingen
- Acties onder gemeenteleden

In de beleidsnotitie van de kerkrentmeesters vindt u een financieel overzicht.